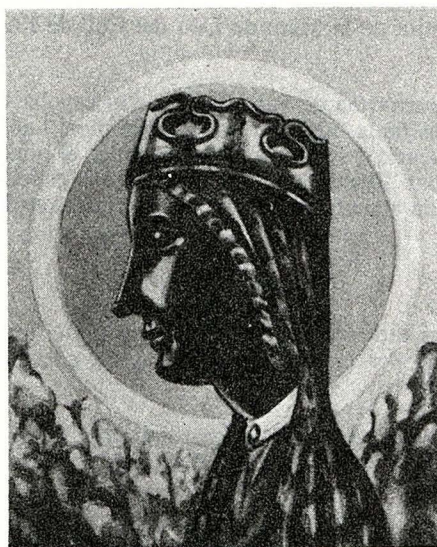

GOIGS

a llaor de la MARE-DE-DÉU DE MONTSERRAT

venerada dels tortosins al seu
Santuari de l'Avinguda de
Mig-Camí

Vós, que sou símbol sagrat
d'amor patri i fe ardorosa,
*brilleu al cel de Tortosa,
viu estel de Montserrat.*

No és a casa forastera
que heu entrat venint ací:
ja fa segles que us venera
vostre poble tortosí;
mariana fervorosa
vostra terra sempre ha estat.
Brilleu...

Ja en remota Edat Mitjana
us mostrem la devoció,
de Princesa catalana
amb la dolça advocació,
quan en pesta esgarrifosa
vostre auxili hem reclamat.
Brilleu...

De la vostra Confraria
en el catàleg d'honor
sos nobles noms inscriví
tota la nostra avior.
És la brancada ufanosa
que ara en flor-temple ha esclatat.
Brilleu...

Prou que ho era vostra imatge
venerada pels carrés;

Tortosa, agost del 1933.

però us mancava un estatge
on l'amor es condensés
que ara ja no admet resclosa
ni cap dins de la ciutat.
Brilleu...

Moltes llars ja posseïen
plenes del vostre sant nom;
però encara no tenien
una casa de tothom
per a rebre-hi amorosa
tot un poble enamorat.
Brilleu...

Ara el vostre Santuari
és un engranatge nou
dins del marià rosari
d'ermites que a la Seu clou
eixa Cinta valuosa
que Vós mateixa heu lligat.
Brilleu...

D'ací estant al cel s'enlaira
i perfuma tot l'espai
del gran Bisbe la pregària
amb el cant del Virolai,
alenada sanitosa
que aspireu tan de bon grat.
Brilleu...

Catalana i tortosina
tant ací com dins la Seu,
Tresorera ens sou divina,
Reina i Mare a tot arreu,
sempre obrint la mà abundosa
sobre el fill que us ha invocat.
Brilleu...

Catalunya redimida
de tirans i de botxins,
us proclama ara agraïda
Patrona dels seus destins.
Feu-la sempre ben gelosa
de la seva llibertat.
Brilleu...

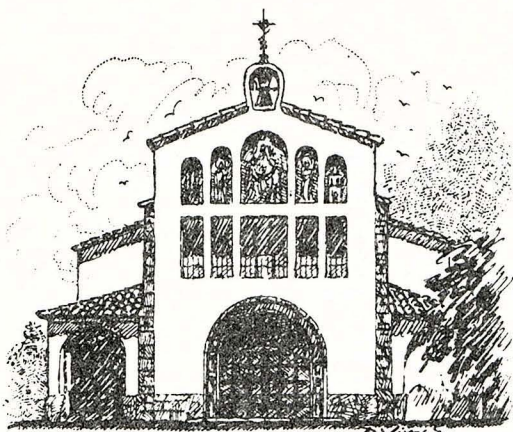
Tomàs Bellpuig, pvre.

¶ Els seus fonaments dalt la Muntanya Santa.

¶ El Senyor estima les portes de Sió més que de Jacob tots els tabernacles.

PREGUEM: O Déu, Vós que concediu tots els béns, i que glorifiqueu amb un culte insigne la muntanya escollida per l'excelsa Mare del vostre Fill unigènit; feu que, ajudats amb la poderosa protecció de la Immaculada sempre Verge Maria, puguem arribar amb seguretat a la Muntanya, que és el Crist, que amb Vós viu i regna per tots els segles dels segles. Amén.

LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT A TORTOSA

La tradició del culte i devoció a la Mare de Déu de Montserrat, a Tortosa, és molt antiga. Coneixem, degudament documentada des de l'any 1495, una fornícula amb una imatge a ella dedicada damunt la porta del Palau als claustres de la Catedral. També una capelleta a l'antic carrer Ample (actualment Gil de Frederic) el tortosí dominic màrtir a la Xina, i de propera canonització) era dedicada a la Verge de Montserrat.

El veïnatge de la capella donava el nom –que encara conserva– de Plaça de Montserrat a la del cap d'aquest carrer. L'any 1626 ja hi consta en aquesta capella la «Confraria de Montserrat», que tenia una vida força activa. Ençà dels temps, el moviment urbanístic i els eixamples que s'anaven obrint, varen motivar variacions del sector, i aquesta Confraria, successivament renovada, obrà una nova i espaiosa capella, l'any 1929, al lloc dit Les Esplanetes, a la carretera vulgarment

coneguda per *La Simpàtica* i oficialment Avinguda de Mig Camí, degut al fet que des de la ciutat porta a l'ermita de la Mare de Déu de la Providència, popularment anomenada Mig-Camí, per raó d'estar a «mitjan camí» entre Tortosa i l'ermita de la Mare de Déu del Coll de l'Alba (*Coll del Alma*, segons els documents més antics).

D'aquesta capella, adscrita a la parròquia de Sant Blai, en fou capellà vitalici el canonge Dr. Joan B. Manyà i Alcoverro (1884-1976), des de la fundació fins la seva mort i adquirí una veritable simbologia per la seva advocació i per la presència i significació del canonge el qual n'era propietari dels terrenys que, a la seva mort, els cedí al bisbat. Des de la seva construcció la capella de Montserrat ha tingut una vida molt activa, sobretot justificada actualment pel sector de ciutat residencial que se centra al seu entorn.

***

La publicació dels presents goigs dintre d'aquesta Col·lecció pretén de tornar-los la seva integritat i fixar-ne el text definitiu, puix que per circumstàncies no prou conegudes de tothom, han aparegut incomplets en successives edicions.

Mossèn Tomàs Bellpuig (1876-1936), el gran i enyorat amic del Dr. Manyà, compongué, l'any 1933, aquests goigs, que suposem que devien ser editats aquell mateix any, per bé que no n'haguem vist mai cap exemplar.

Posteriorment a la marfuga bèl·lica, l'any 1944, el Dr. Manyà volgué reeditar-los per a l'ús de la devoció dels fidels del Santuari i, al mateix temps, com a record i homenatge al seu amic i col·laborador, l'autor del text, assassinat a Barcelona pel novembre del 1936. Segons ens contava el mateix Dr. Manyà, quan portà a la censura –no precisà si era l'eclésiàstica o la civil– el text dels goigs, l'aprovació d'aquests li fou condicionada, *sine qua non*, a la supressió d'una determinada estrofa, deixant d'aquesta manera incomplet el text respecte a com el concebé el seu autor. Així ens ho explicà el Dr. Manyà, en una visita que varem fer a l'església de Montserrat un diumenge de maig de 1969 quan, bo i revestit per a celebrar la missa ens dictava l'estança suprimida, mentre nosaltres la transcrivíem. No sabem l'indret on s'inseria l'al·ludida estrofa; nosaltres l'hem posada en darrer terme.

Des d'aleshores solament coneixem, editats de nou, els dos goigs que, amb motiu de l'Exposició que el senyor Ricard Vives i Sabaté va fer a Tortosa, al Palau Despuig, la darrera setmana de juny de l'any 1973, estampà per aquella ocasió; un, com a record de l'Exposició i, alhora, com a homenatge a Mossèn Bellpuig; i l'altre, amb escasses variacions tipogràfiques, dedicat a la Capella de Montserrat de l'Avinguda de Mig Camí, de la que en reproduïm el dibuix en aquesta plana amb expressa autorització del seu autor. En ambdues edicions el text dels goigs també apareix mancat de l'al·ludida estrofa. Els goigs continuen cantant-se actualment.

Com hem dit més amunt, ara publiquem aquesta edició, reparant, en certa manera, les limitacions d'uns temps ja superats.

Joan Font i Rius